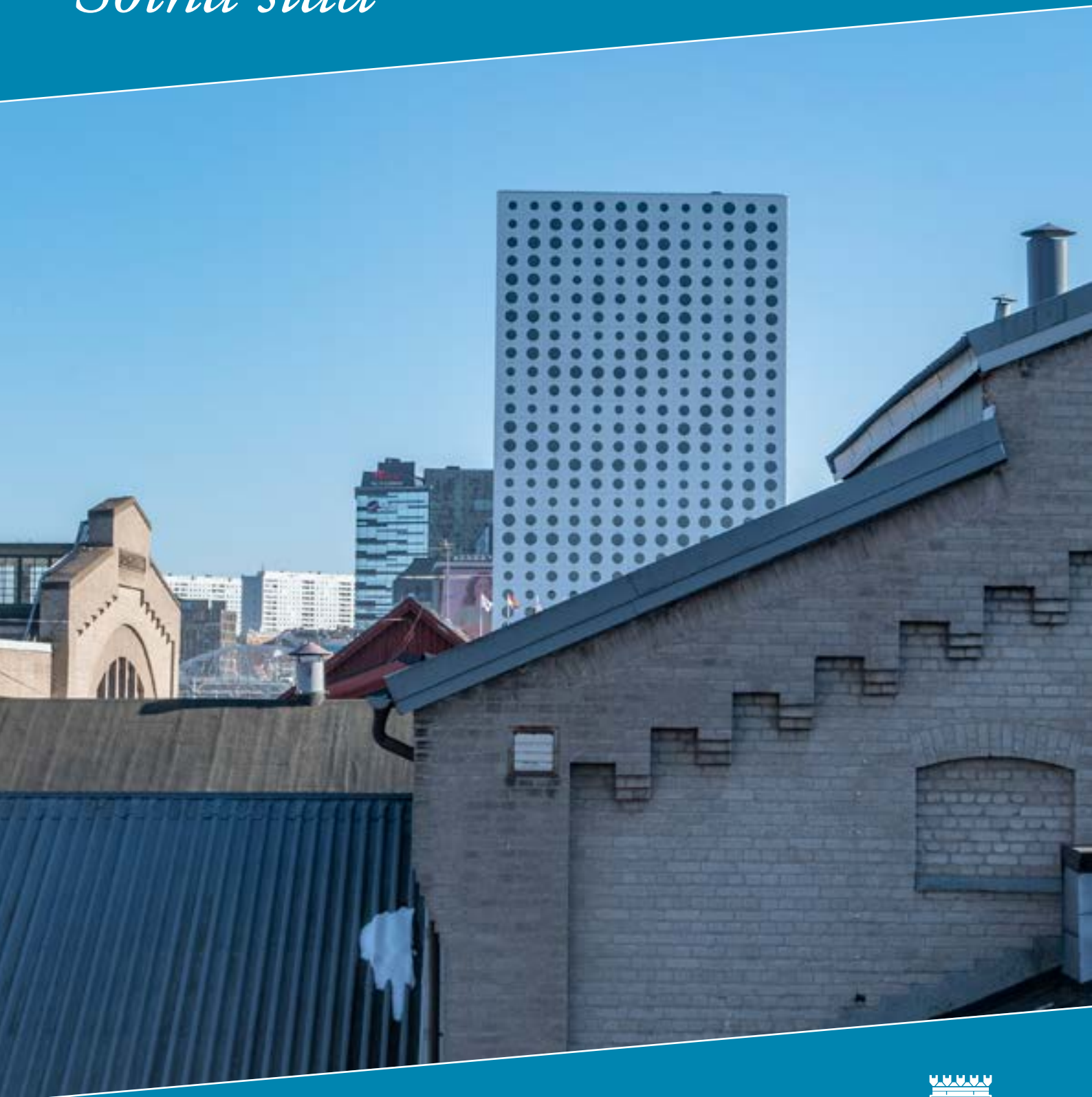

Planstrategi

Solna stad

Antagen av kommunfullmäktige
2024-09-02, § 165

SOLNA STAD

Planstrategi

September 2024

Dnr: KS/2022:93

Utgivare: Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kontaktperson: Marcus Schramm, projektledare och Alexander Fagerlund, plan- och geodatachef

Omslagsfoto: Rickard Oxfält

SOLNA STAD

Innehåll

Sammanfattning	4
Läshänvisning	4
1 Bakgrund	5
1.1 Vad är en planeringsstrategi?	5
1.2 Vad är en översiktsplan?	6
1.3 Solna stads översiktsplan	6
1.3.1 Möta efterfrågan på att leva och bo i Solna Stad	7
1.3.2 En sammanhållen och levande stad	7
1.3.3 En hållbar miljö och ett modernt transportsystem	7
1.3.4 Tillvarata och utveckla Solnas park-, natur- och kulturmiljöer	8
1.4 Fördjupade översiktsplaner	9
2 Översiktsplanens aktualitet	10
2.1 Bedömning av aktualiteten	10
2.1.1 Fördjupade översiktsplanernas aktualitet	10
3 Fortsatt arbete med översiktsplanering	11
3.1 Framtida översiktsplanerarbete kopplat till de fyra övergripande strategierna i Översiktsplan 2030	11
3.1.1 Möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna	11
3.1.2 En sammanhållen och levande stad	12
3.1.3 En hållbar miljö och ett modernt transportsystem	12
3.1.4 Tillvarata och utveckla Solnas park-, natur- och kulturmiljöer	13
3.2 Översiktsplanearbete med sikte bortom år 2030	13
4 Ändrade planförutsättningar	15
4.1 Kommunala förändrade planeringsförutsättningar	15
4.1.1 Dokument och andra underlag	15
4.2 Regionala förändrade planeringsförutsättningar	16
4.2.1 Dokument och andra underlag	16
4.3 Nationella förändrade planeringsförutsättningar	17
4.3.1 Dokument och andra underlag	17
4.3.2 Förändrade riksintressen som påverkar Solna stads planeringsarbete	18

Sammanfattning

Flera olika planeringsförutsättningar har ändrats sedan *Översiktsplan 2030* antogs år 2016. Trots förändringarna är stadens bedömning att den i huvudsak är aktuell och fortsatt ger bra vägledning för Solnas utveckling. Det finns till översiktsplanen tre fördjupade översiktsplaner. Två av dessa, *Solna stationsområde (2007)* och *Nationalstadsparken (2008)*, fungerar fortsatt bra som planeringsunderlag. Däremot anses den över det område som idag kallas Hagastaden, *Karolinska-Norra Station (2008)*, vara inaktuell då den till stora delar har ersatts av ett program, program för Norra Hagastaden, och flera detaljplaner, bl.a. en för ett nytt universitetssjukhus.

Det finns mycket i översiktsplanen som ännu inte har genomförts och en rad åtgärder är nödvändiga för att möjliggöra detta. Det är numera ett stort fokus på den ekologiska infrastrukturen och dess tålighet för stadsutveckling. Kunskapen inom området behöver utvecklas genom en gemensam planering inom staden, men också tillsammans med andra aktörer. En av översiktsplanens viktigaste strategier är en strävan efter att minska biltrafiken. Det är Solnas viktigaste grund för att medverka till en minskad klimatpåverkan. Parallellt med att få ner bilåkandet behöver staden göra insatser för att klimatanpassa den bebyggda miljön i nya projekt tillsammans med befintlig struktur.

Sammantaget är bedömningen att *Översiktsplan 2030* fortsatt är aktuell, men då måläret för översiktsplanen närmar sig är rekommendationen att arbetet med en ny översiktsplan, med siktet inställt längre in i framtiden, ska påbörjas så snart som möjligt. Det tar därefter tre till fyra år att utarbeta en ny översiktsplan. Bland annat har de många förändringar som skett i samhället de senaste åren återspeglas i människornas vanor, rörelsemönster och mobilitet. Det är något som Solna behöver undersöka fördjupa sig kring i framtida översiktsplanearbete för att på så sätt kunna möta de förändrade behoven.

Läshänvisning

Planeringsstrategin inleds med en beskrivning av syftet med framtagandet av strategin, följt av en översiktlig redogörelse av *Översiktsplan 2030* och fördjupade översiktsplaner. Nästföljande avsnitt redovisar ett ställningstagande till aktualiteten i dessa dokument. Vad som för staden är viktiga insatser och arbeten att jobba med under kommande år, kopplat till de övergripande strategier som tas upp i *Översiktsplan 2030*, redovisas i den tredje delen av planeringsstrategin. I det tredje avsnittet tas även upp vad staden ser som viktiga frågor att jobba med bortom år 2030. Det sista avsnittet redovisar vilka nya planeringsunderlag som har tagits fram, kommunalt, regionalt och nationellt och vilka förändrade planeringsförutsättningar som blivit aktuella sedan *Översiktsplan 2030* aktualiserades år 2020.

1 Bakgrund

1.1 Vad är en planeringsstrategi?

I en ändring av Plan- och bygglagen (PBL) som trädde i kraft 1 april 2020 ändrades vissa bestämmelser i 3 kap som rör översiktlig planering. Ändringarna innebär bland annat att aktualitetsprövningen av översiktsplanen utgår och ersätts med en planeringsstrategi. Syftet med planeringsstrategin är att hålla översiktsplanen aktuell eftersom lagändringen gör att översiktsplanen kontinuerligt ses över, samtidigt som den fungerar som en lägesuppdatering i uppfyllandet av översiktsplanen. Planeringsstrategin innebär att kommunen ska göra en politisk helhetsbedömning av översiktsplanen en gång per mandatperiod. Den första planeringsstrategin för varje kommun ska antas av kommunfullmäktige innan 11 september 2024 och efter kommande val ska ett nytt antagande av en planeringsstrategi ske inom 24 månader efter ett ordinarie val. Om kommunen inte antagit en planeringsstrategi inom det angivna tidsspannet blir översiktsplanen inaktuell i sin helhet. Kravet på att anta en planeringsstrategi gäller inte om en ny översiktsplan antas inom samma tidsperiod.

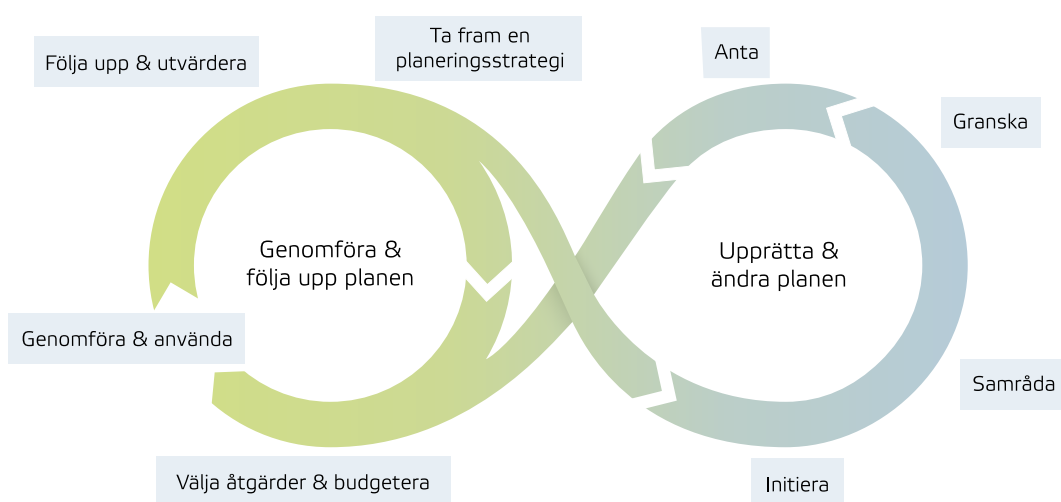
Planeringsstrategin består av tre huvudsakliga delar som kommunfullmäktige ska ta ställning till; ändrade planeringsförutsättningar som påverkar översiktsplanens aktualitet, en bedömning huruvida översiktsplanen bedöms vara aktuell utifrån de krav som ställs på en översiktsplans innehåll i PBL samt kommunens fortsatta arbete med översiktsplanering. Planeringsstrategin ändrar inte översiktsplanen utan pekar ut vad i den som eventuellt behöver förändras eller förtydligas samt vad kommunen i sitt framtida arbete ska prioritera. Därför ska båda dokumenten läsas tillsammans. För stadens del ska även innehållet i aktualiseringen av översiktsplanen som gjordes år 2020 vara en del av Solna stads översiktsplan.

Som vägledning i arbetet med planeringsstrategin har Länsstyrelsen lämnat ett underlag (se bilaga 1). I det redovisas statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Underlaget redovisar även hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen samt om någon del av Länsstyrelsens granskningsyttrande tillhörande översiktsplanen inte längre gäller.

Arbetet med Solna stads planeringsstrategi har letts av en operativ grupp från samhällsbyggnadsförvaltningen och stadsledningsförvaltningen. Gruppen har med stöd från övriga förvaltningar, genom bland annat en workshop, utformat planeringsstrategin och stämt av frågor. För att under framtagandet även inkludera kommunstyrelsens politiska partier har arbetsprocessen vid två tillfällen redovisats på exploateringsberedningen, vilken är ett partiövergripande politiskt forum med medlemmar från alla partier som finns representerade i kommunstyrelsen. Ordförande i exploateringsberedningen är kommunstyrelsens ordförande Sara Kukka-Salam.

1.2 Vad är en översiktsplan?

Enligt 3 kap 1§ i Plan- och bygglagen ska varje kommun ha en kommunomfattande aktuell översiktsplan som speglar den politiska majoriteten i kommunen. Översiktsplanen är inte ett juridiskt bindande dokument utan fungerar som vägledning för kommunen i framtagande av strategier som rör mark- och vattenområden med ett långsiktigt perspektiv på utvecklingen av den fysiska miljön. I översiktsplanen ska det framgå hur kommunen planerar att använda, utveckla och bevara den byggda miljön samt hur hänsyn tas till miljö kvalitetsnormer, mellan-kommunala- och riksintressen bland annat. Dessutom ska konsekvenserna av översiktsplanen framgå tydligt. För att översiktsplanen ska fungera utifrån dessa aspekter är det viktigt att den hålls aktuell genom att kommunen arbetar med den utifrån en kontinuerlig process.

Boverkets modell för kontinuerlig översiktsplanering

1.3 Solna stads översiktsplan

Solna stads översiktsplan, *Översiktsplan 2030*, antogs 2016 och den ersatte den tidigare översiktsplanen från 2006. År 2020 aktualitetsförklarades *Översiktsplan 2030* av kommunfullmäktige med bedömningen att planen i huvudsak fortfarande är aktuell men att delar har uppdaterats. Översiktsplanen, som har en ambition med sikte på 2030, lyfter fram Solna stad som en expansiv stad som ska fortsätta växa på ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbart sätt.

Översiktsplan 2030 har sin grund i stadens vision; *Solna ska vara en sammanhållen och levande stad, som växer och utvecklas hållbart för alla solnabor. Staden ska kännetecknas av trygghet och öppenhet, där allas potential tas tillvara, och erbjuda kunskap, kreativitet och upplevelser som ökar regionens attraktionskraft.* I planen identifierades fyra övergripande strategier för att möta de utmaningar som Solna stad står inför, dessa redovisas nedan.

1.3.1 Möta efterfrågan på att leva och bo i Solna Stad

Det finns en efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna och för att staden ska kunna möta efterfrågan behöver det finnas ett stort utbud av arbetsplatser, service och bostäder. Solna tar ett stort ansvar i försörjningen av nya bostäder och arbetsplatser i regionen. Målet är satt till en nybyggnation av cirka 800 nya lägenheter per år. När Solna växer skapas det i sin tur bättre förutsättningar för bland annat kollektivtrafik, tryggare miljöer och närservice. Förutom att tillföra nya bostäder behöver även det befintliga bostadsbeståndet i staden ses över för att Solna ska kunna erbjuda ett brett utbud av olika typer av bostäder i olika storlekar, upplåtelseformer och boendeformer. Det ska vara möjligt att göra boendekarriär genom hela livet i Solna.

Idag är Solna en av Sveriges mest företagstäta kommuner, ett resultat av stadens läge, kommunikationer samt stadens samarbete med lokala företag. Inriktningen för stadens är att behålla sin position och fortsätta erbjuda attraktiva etablerings- och expansionsmöjligheter samt god service. Det är viktigt att den fortsatta utvecklingen sker på ett hållbart sätt och i en takt som staden och solnaborna mäktar med utifrån ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart sätt.

1.3.2 En sammanhållen och levande stad

Solna stad ska vara en sammanhållen stad som har en tät stadsstruktur innehållande en varierad bebyggelse samtidigt som hänsyn tas till de olika stadsdelarnas karaktärsdrag, förutsättningar och behov. Inom vissa delar av staden upplevs det idag finnas barriärer mellan olika stadsdelar och områden, dessa strävar staden efter att överbrygga eller att skapa nya kopplingar som minskar barriäreffekterna. Det gör det enklare för solnaborna att röra sig inom och genom staden. En del i det arbetet är att stärka kommunikationerna och skapa sammanhängande bebyggelse i strategiska lägen samt att skapa mötesplatser inom och mellan stadsdelarna. En annan utmaning som identifierats är att Solna i hög grad kännetecknas av en funktionsuppdelning. Bostäder, arbetsplatser och till viss del service bildar egna bebyggelsegrupper, som sammanbinds av trafikleder. Det riskerar att skapa onödiga resor mellan områdena.

Inriktningen är att skapa en tät stadsstruktur med en varierad bebyggelse som skapar tryggare stadsmiljöer där människor är närvarande under stora delar av dygnet. Kompletteringsbebyggelse och insatser för att öka attraktiviteten bör exempelvis ske i stadsdelar som Hagalund, Bergshamra, Bagartorp och Huvudsta. Fokus i arbetet är även att skapa förutsättningar för effektivt markutnyttjande samt förutsättningar för goda kollektivtrafiklägen och minskat bilberoende. Stadsutvecklingen ska samordnas med planeringen för utbyggnaden av olika typer av samhällsservice, såsom förskola, skola, omsorg för äldre och funktionshindrade. Utvecklingen ska även främja kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter som är centralt för de boende i Solna.

1.3.3 En hållbar miljö och ett modernt transportsystem

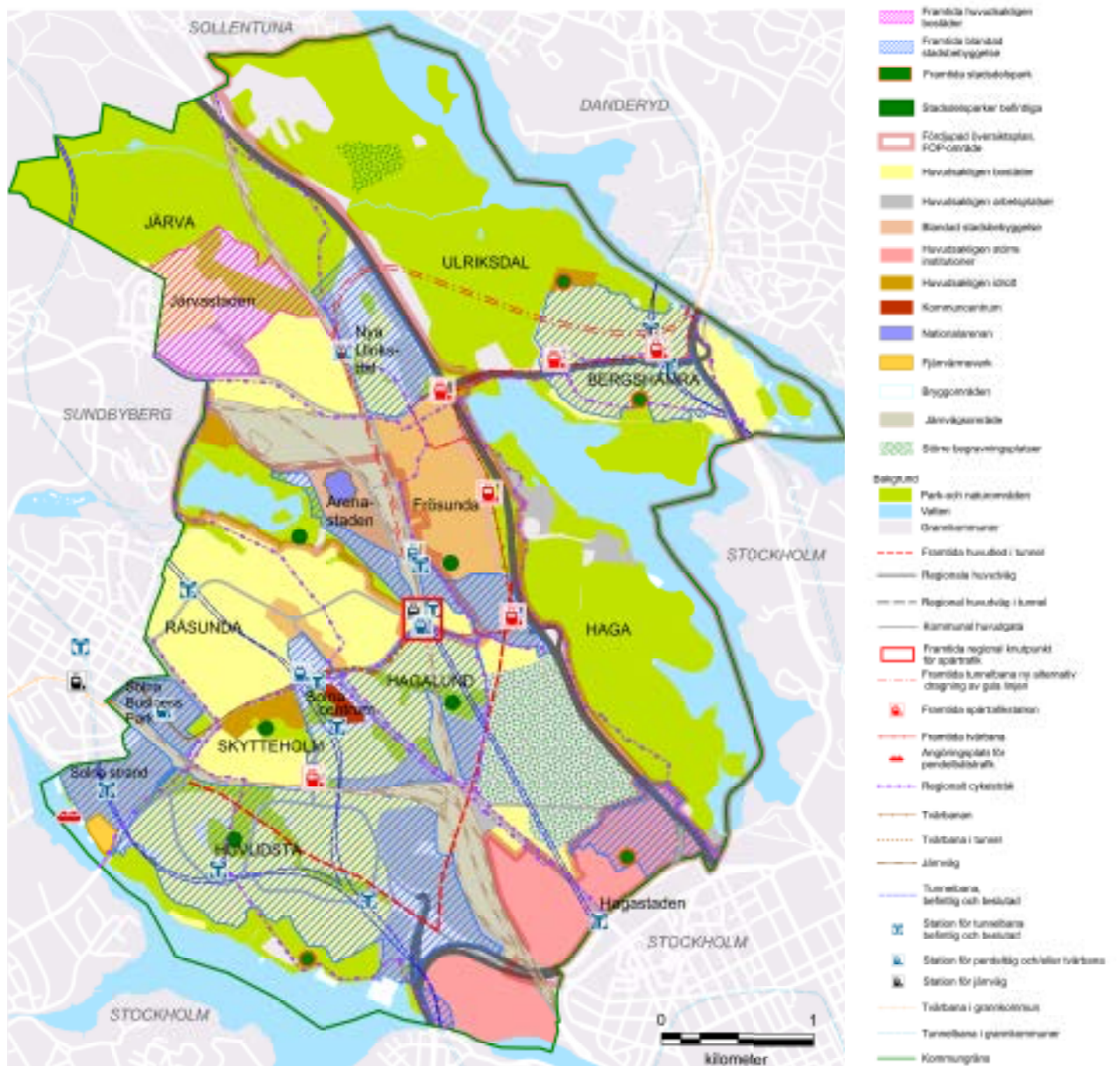
Solna stad vill skapa en hållbar miljö och ha ett modernt transportsystem. Biltrafiken är identifierad som stadens största miljöutmaning. Även om vägnätet skapar en god tillgänglighet för det med sig flera negativa effekter som buller, luft- och vattenföroreningar samt utgör barriärer mellan platser. För att motverka det behöver bland annat kollektivtrafiken fortsätta byggas ut. När det gäller kollektivtrafiken har Solna i grunden en god tillgänglighet med

tillgång till tunnelbana, pendeltåg, tvärbana och ett stort antal busslinjer. Staden ser en förlängning av tunnelbanan från Arenastaden och/eller tvärbanan från Solna station som en naturlig fortsättning på utbyggnaden av den spårbundna kollektivtrafiken. Busstrafiken är också viktig i Solna som ett komplement till den spårbundna trafiken. Som ett komplement till väg- och spårtrafiken ska särskild vikt läggas på att skapa trygga och funktionella gång- och cykelstråk.

I arbetet med hållbar energiförsörjning ska staden fortsätta ha en positiv attityd gentemot alternativa energikällor och ha ett välfungerande system för el, värme, gas, avlopp, vatten samt IT-infrastruktur. Det innebär bland annat att det i stadsplaneringen ska skapas förutsättningar för solnaborna att ha goda boendeformer som möjliggör ett miljövänligt levnads-sätt samt ge förutsättningar för att kunna ha eldrivna fordon i staden. Staden ska även se till att hanteringen av dagvatten anpassas efter ett förändrat klimat. Solna ska fortsätta arbetet med att minimera avfallsmängderna genom återvinning och återbruk samt ge förutsättningar att omhänderta avfall på ett miljöriktigt sätt.

1.3.4 Tillvarata och utveckla Solnas park-, natur- och kulturmiljöer

Nästan hälften av Solna stads yta består av gröna miljöer i olika former där flera av dem är unika natur- och kulturmiljöer. Att ta vara på och utveckla de park-, natur- och kulturvärden som finns i staden är något som är viktigt. Bevarande, utveckling och närhet till grönytor är en utgångspunkt i Solna stads planeringsarbete, liksom att värna de regionala gröna kilarna. De gröna ytorna bidrar även till ekosystemtjänster vilket gör dem till ett viktigt inslag i en tät stadsmiljö. På samma sätt ska hänsyn även tas till de strandområden som finns, vilka är viktiga för både rekreation och djurliv. Grönytor bjuder även in till rekreation, spontanidrott och möjliggör organiserad idrott samt fungerar som mötesplatser vilket är något som förstärker deras position som en viktig del i Solnas stadsmiljöer och planering. Utöver naturmiljöerna ska kulturmiljöerna ingå i planeringen. Eftersom Solna har en rik och varierad kulturmiljö med flera byggnadsminnen och riksintressen behöver dessa beaktas i planeringen.

Karta över mark- och vattenanvändning i Översiktsplan 2030

1.4 Fördjupade översiktsplaner

Som komplement till översiktsplanen finns tre fördjupade översiktsplaner för områdena Nationalstadsparken (2008), Norra station – Karolinska (2008) samt Solna stationsområde (2007). Alla tre aktualitetsförklarades tillsammans med översiktsplanen 2020.

2 Översiktsplanens aktualitet

2.1 Bedömning av aktualiteten

Översiktsplanens aktualitet bedöms i planeringsstrategin utifrån kraven i plan- och bygglagen, 3 kap 3§, 4§ andra stycket 1 och 2 samt 5§. Kraven innebär bland annat att en översiktsplan ska redovisa mark- och vattenområden i kommunen, utveckling av den byggda miljön, riksintressen samt bostadsutveckling.

Trots att det hänt mycket inom många sakområden kopplat till översiktlig planering i staden och att vissa förutsättningar förändrats sedan planens antagande år 2016, bedöms *Översiktsplan 2030* fortsatt att vara, i huvudsak, aktuell. Planens övergripande strategier är fortfarande vägledande målbilder i stadens arbete med att utveckla en hållbar stad.

Ett av de viktigaste instrumenten i översiktsplanen är kartan som redogör stadens planer gällande mark- och vattenanvändning. Den bedöms fortsatt i det stora hela vara vägledande i frågor som berör utveckling, användning och bevarande av staden. Det har dock sedan översiktsplanen antogs skett revideringar inom vissa områden av den tänkta markanvändningen utifrån nya förutsättningar. Bedömningen är att kartan behöver uppdateras med beslutande justeringar, så att den inte upplevs visa intensioner som inte längre är i linje med det moderna och framtida Solna. Efter att ha sett över förändrade planeringsförutsättningar samt genomfört en intern workshop i staden har flera frågor uppmärksamats som är önskvärda att lyfta i en framtida översiktsplan.

Sammantaget ser Solna stad att nuvarande översiktsplan i huvudsak är fortsatt aktuell och är ett vägledande och strategiskt dokument som klargör stadens utvecklingsmål. Däremot har *Översiktsplan 2030* en målbild med sikte på år 2030, ett årtal som nu är ganska nära i tiden. Därför är rekommendationen att arbetet med en ny översiktsplan bör startas upp, då med siktet inställt längre in i framtiden. Efter ett beslut om att starta ett arbete med en ny översiktsplan tar det cirka tre till fyra år att utarbeta en ny översiktsplan.

2.1.1 Fördjupade översiktsplanernas aktualitet

En översyn har även gjorts på stadens fördjupade översiktsplaner. Den fördjupade översiktsplanen över Nationalstadspaken (2008) samt Solna stationsområde (2007), även kallad Arenastaden, bedöms vara fortsatt aktuella och vägledande i utvecklingen av respektive område.

Den fördjupade översiktsplanen över Karolinska-Norra station, Solnadelen, (2008), även kallad Hagastaden, bedöms däremot vara inaktuell då planen för området dels ersatts av planprogram för Norra Hagastaden och succesivt kompletteras med nya detaljplaner i området. De nya planerna ger därmed en bättre och mer aktuell vägledning i planeringen av området.

3 Fortsatt arbete med översiktsplanering

Det finns fortsatt uppgifter att arbeta med för att genomföra de mål och strategier som staden satt upp för den översiktliga planeringen. Genom att synliggöra dessa behov skapas förutsättningar för att uppfylla målen samtidigt som det är ett sätt att hålla översiktsplanen aktuell. Följande ämnen är även sådana frågor som bör tas upp i en framtida översiktsplan.

3.1 Framtida översiktsplanerarbete kopplat till de fyra övergripande strategierna i *Översiktsplan 2030*

För att fortsatt ta steg mot att förverkliga mål och strategier som staden satt upp i *Översiktsplan 2030* framförs här förslag på vad staden behöver arbeta med.

3.1.1 Möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna

- Staden kommer fortsätta det kontinuerliga arbetet med att utveckla bostadsbeståndet med bebyggelseutveckling i attraktiva områden som knyter samman staden, med närhet till kommunikationer och tillgång till service. Ett aktuellt projekt, bland flera, som är under framtagande är det nya området Norra Hagastaden som utvecklas tillsammans med de delar av Hagastaden som ligger i Stockholms stad. Arbetet tar stöd i de strategier och program som tagits fram i staden som berör bostadsförsörjning och bebyggelseutveckling, *Förtydligande av riktlinjer för bostadsförsörjning 2022–2026 (2022)* och *Program för Norra Hagastaden*.
- Solna stad ska fortsätta vara en attraktiv stad för företag från olika branscher att etablera sig i. Exempelvis kommer Norra Hagastaden, Arenastaden, Solna strand, Solna Business Park bli, förutom verksamhetsområden, områden med blandad stadsbebyggelse innehållande även bostäder. Motsatt till det är det eftersträvarvärt med nyetablering av verksamheter och arbetsplatser inom exempelvis Hagalund, Bergshamra, Bagartorp och Huvudsta som i huvudsak är bostadsområden.
- I den kommande översiktliga planeringen i staden ska stort fokus läggas på det klimatstrategiska arbetet. Det tillsammans med utvecklingen av våra grönområden förstärks stadsmiljöerna och skapar förutsättningar för att Solna ska vara en plats där människor kan leva goda liv.
- En omvärld som är under ständig förändring har bland annat lett till att sättet människor arbetar och var de arbetar har förändrats. Det har skett stora framsteg i digitaliseringen av samhället vilket är något Solna ska möta och anpassa sig efter i planeringen i större utsträckning.

3.1.2 En sammanhållen och levande stad

- En av de större utmaningarna Solna har att hantera är att arbeta bort de barriärer som delar upp stadens olika stadsdelar och bebyggelseområden, vilka motverkar att staden upplevs som sammanhållen och enkel att förflytta sig inom. Förslaget på att överdäcka Mäljarbanan är ett exempel på en insats för att minska känslan av att järnvägen delar upp staden.
- Förutom att motverka fysiska barriärer är en del av arbetet med att skapa en mer sammanhållen stad att förstärka kommunikationerna inom den. Ett viktigt steg i arbetet är utvecklingen av den gröna tunnelbanelinjen där tre stationer tillkommer i Solna. Det innebär att fyra olika linjer kommer gå genom staden och, tillsammans med andra transportmedel, öka tillgängligheten i staden samt förbindelsen till övriga delar av Stockholm.
- Ett annat sätt att skapa en mer sammanhållen stad och knyta ihop stadsdelarna med varandra är att arbeta med förtätning och effektivt marknyttjande där ny bebyggelse tar redan exploaterad och ianspråktagen mark i den utsträckning det är möjligt.
- I stadsdelar som exempelvis Hagalund, Bergshamra, Bagartorp och Huvudsta kan kompletteringsbebyggelse och insatser för att öka attraktiviteten ge förutsättningar för ett utökat kundunderlag och tillgängligt serviceutbud samt bidra till ökad upplevd trygghet.

3.1.3 En hållbar miljö och ett modernt transportsystem

- Många av de förändringar som skett i samhället de senaste åren återspeglas i människornas vanor, rörelsemönster och mobilitet. Därför är det något som Solna behöver undersöka mer i framtida översiktsplanarbete för att på så sätt kunna möta de förändrade behoven.
- Solna har idag i grunden en god kollektivtrafikförsörjning men för att kunna möta morgondagens behov och minska bilberoendet behöver den fortsätta att utvecklas. Ett aktuellt och stort projekt som pågår i staden som främjar utvecklingen av ett hållbart transportsystem är utbyggnaden av tunnelbanan. De tre nya stationerna i Hagastaden, Södra Hagalund och Arenastaden ökar tillgängligheten i staden, vilket ger förutsättningar till ytterligare kollektivtrafiknära bebyggelseutveckling, något som kan bidra till att minska bilanvändningen. Även en ny hållplats för pendeltågen planeras i Huvudsta som en del i utvecklingen av Mäljarbanan. I fortsatt arbete behöver även platser och punkter i kollektivtrafiksystemet som är svagare identifieras för att åtgärder ska sättas in där det behövs.
- Utöver kollektivtrafikens utveckling ska även gång- och cykelvägar prioriteras i morgondagens Solna och fungera som en viktig del i transportsystemet i staden och som ett komplement till kollektivtrafiken. En del i arbetet har redan påbörjats i och med planen *Trafikplan (2021)* som tagits fram i staden.
- I arbetet med hållbar energiförsörjning ska staden fortsätta ha en positiv attityd gentemot alternativa energikällor och ha ett välfungerande system för el, värme, gas, avlopp, vatten samt IT-infrastruktur.
- Det fortsatta arbetet med hållbarhet kopplat till miljöfrågor ska bland annat utgå från innehållet i *Strategi för Solna stads miljöarbete (2020)* och frågor som rör hållbar hantering av avfall ska utgå från *Avfallsplan 2021 - 2032 (2020)* samt *Lokala föreskrifter för Solna stads avfallshantering (2021)*.

3.1.4 Tillvarata och utveckla Solnas park-, natur- och kulturmiljöer

- En viktig del i arbetet med att tillvarata och utveckla grönområden inom staden är att arbeta mer aktivt med ekosystemtjänster och inkluderas dem i planprocesserna. Som stöd i arbetet finns *Grönplan (2020)* och *Genomförandeprogram Grönplan (2020)* fram tills dess att den nya grönenplanen, med vilken arbete pågår, tagits fram.
- Generellt kommer det i framtida översiktsplanearbete läggas stort fokus på hur grönområden kan förstärkas för att inte tappa den biologiska mångfalden och istället stärka den. Flera planer och strategier har tagits fram i staden de senaste åren kopplat till miljö, vatten- och grönområden, och flera är på väg, med syfte att underlätta och konkretisera arbetet.
- Utveckling av stadens grönområden och parker är även viktigt i hanteringen av värme, dagvatten och skyfall, där naturen och dess egenskaper går att utnyttja i hanteringen av dessa frågor. Det bidrar även med ekosystemtjänster.
- Utöver grönområdena ska även vattenområden i staden värnas och utvecklas. Vattnet spelar en viktig roll ur ett ekologiskt perspektiv men även för naturupplevelser och rekreation. Strategier och insatser behöver fortsätta tas fram för att förbättra vattenkvaliteten och möta de miljökvalitetsnormer som finns för våra vattenförekomster. Dessa frågor blir allt viktigare i samband med klimatförändringar, förtätning av staden och att andelen hårdgjorda ytor ökar vilket riskerar att förorena vattnet. Arbetet tar bland annat stöd i Solna stads vattenplan, *Blåplan Solna (2023)*.
- Ett fokusområde som framkommit i flera forum under planeringsstrategins framtagande är idrottens plats i staden och att den behöver stärkas. En plan för detta ska arbetas fram för att försäkra att den ges plats i planeringen.

3.2 Översiktsplanearbete med sikte bortom år 2030

Med den förändrade utvecklingen som skett i samhället gäller idag nya förutsättningar i planeringen att ta hänsyn till, både i staden och i vår omvärld. Ett flertal nya, kommunala, regionala och nationella, planeringsunderlag har under senaste åren tagits fram och sammantaget ser staden att det finns ett stort värde i att påbörja arbetet med en ny översiktsplan. Målbilden i arbetet med en ny översiktsplan är att det ska råda en enighet bakom innehållet i en kommande översiktsplan och att den ska fungera som en trygghet i stadens beslutsfattande. Den ska finnas som stöd i frågor som berör mark- och vattenanvändning där det tydligt framgår vilka områden som är ämnade för vilken typ av användning och utveckling och på så sätt är det tydligt vilka kvaliteter som finns var samt vilka områden som behöver stärkas och utvecklas. Det är viktigt att översiktsplanen är tydlig och fungerar vägledande för både staden, dess invånare och alla som är verksamma i staden.

Ett steg i arbetet med att göra översiktsplanen mer tillgänglig och underlätta arbetet med att kontinuerligt hålla den uppdaterad är att göra den digital. Från och med 1 januari 2027 är det ett krav att översiktsplaner är digitala. Det är inte bara översiktsplanen som genomgår en digitalisering, utan det gör hela samhället. Digitaliseringen har förändrat vårt sätt att leva och den utvecklingen fortsätter gå framåt vilket gör att den aspekten blir mycket viktig i hur vi ska planera i framtidens Solna.

Ett viktigt ämne idag och i en framtida översiktsplan är kommunikationer och mobilitet. Staden ser löpande över kollektivtrafikförsörjningen och vill i framtida översiktsplanearbete peka ut vad som ska prioriteras och var fokus på utvecklingen av försörjningen ska ligga. Förutom att öka tillgängligheten i staden genom kollektivtrafik är syftet med arbetet även att minska bilberoendet. Ytterligare ett fokusområde att arbeta med för att förbättra möjligheterna att få ner bilberoendet är att identifiera stråk inom och mellan olika områden och stadsdelar och ta fram konkreta åtgärder som ska stärka och tydliggöra stråken för att minska barriäreffekterna som finns runt om i staden.

Arbetet med hållbarhet kommer fortsatt att vara en central fråga och prägla den kommande översiktsplaneringen. Social, ekologisk, ekonomisk och byggteknisk/fysisk hållbarhet tillsammans med hållbara transporter är delar som en modern och framåtblickande översiktsplan ska ha strategier för. Det tillsammans med att fokusera på och sätta upp skarpa mål kring hur vi ska klimatanpassa våra miljöer utifrån ett förändrat klimat med ökade nederbördsmängder och värmeböljor. Som en del i detta behöver staden arbeta mer med mångfunktionella ytor för att rymma alla funktioner som behövs i en tätare stad som samtidigt är mer robust mot effekterna av klimatförändringarna. En ökad samordning för att lösa de klimatstrategiska frågorna i ett större sammanhang och inte bara inom enskilda projekt är nödvändig.

Staden ska fortsätta att samspela med sin omgivning och bygga vidare på de samarbeten som redan finns med våra grannkommuner, det kan till exempel handla om frågor om hållbar utveckling och kollektivtrafikförsörjning samt hur vi kan skapa sömlösa stadsmiljöer tillsammans med våra grannkommuner. Tillsammans med andra kommuner kan staden driva frågor och på så sätt ge en större tyngd i det som är kommungemensamt.

En sista viktig fråga att uppmärksamma är arbetet med bostadsförsörjningen och de avsikter staden har med den. Hur kan vi skapa en varierad och robust bostadsmarknad för alla? En del i arbetet är att låta de olika stadsdelarna växa samman för att minska känslan av att staden är uppdelad samtidigt som hänsyn tas till de olika stadsdelarnas unika egenskaper och karaktär. Arbetet kopplas även till sociala skillnader, trygghet, säkerhet och hållbarhetsfrågor.

4 Ändrade planförutsättningar

Avsnittet presenterar ett urval av de förändringar som skett sedan den senaste aktualiseringen 2020 som staden bedömer påverkar den översiktliga planeringen.

4.1 Kommunala förändrade planeringsförutsättningar

4.1.1 Dokument och andra underlag

Dokument (år)	Innehåll
Strategi för Solna stads miljöarbete (2020)	Styrdokument för stadens miljöarbete, som utgår från miljöpolicyen.
Grönplan (2020)	Lägger grunden för hur Solnas gröna offentliga miljöer ska utvecklas. Är ett underlag för fysisk planering.
Genomförandeprogram Grönplan (2020)	Baserat på grönplanens strategier föreslås åtgärder för respektive stadsdel.
Aktualisering av Genomförandeprogram för Solna stads cykelplan 2021 – 2030 (2020)	Redovisar vilken utbyggnad som kommer att ske av cykelvägnätet inom både exploaterings- och investeringsverksamheten.
Avfallsplan 2021 – 2032 (2020)	Visar stadens ambitioner och mål inom avfallsområdet samt aktiviteter för att förbättra stadens avfallshantering.
Lokala föreskrifter för Solna stads avfallshantering (2021)	Anger hur avfallet ska hanteras och vem som ansvarar för vad.
Trafikplan (2021)	Anger planen för utvecklingen av Solnas trafiksystem. Följs upp parallellt med klimatstrategin.
Parkeringsnormer för Solna stad (2021)	Ligger till grund för dimensioneringen av parkering för bil och uppställningsplats för cykel.
Arkitekturprogram (2022)	Riktlinjer för Solnas arkitektoniska principer
Förtydligande av riktlinjer för bostadsförsörjning 2022–2026 (2023)	Belyser planering och försörjning av bostäder inkl. en beskrivning av bostadsmarknaden och hur utbudet kan förändrats.
Trygghetsstrategi (2023)	En sammanhållen inriktning för stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.
Handlingsplan för krisberedskapsarbetet 2024 – 2026 (2023)	Syftar till att skapa en övergripande strategisk inriktning för stadens arbete med krisberedskap och civilt försvar.
Riktlinjer Tomträtt för flerbostadshus (2023)	Ska reglera och tydliggöra Solna stads hantering av tomträttsupplåtelser för flerbostadshus som ska upplåtas eller är upplåtna med hyresrätt i staden, samt hur tomträttsavgälden bestäms för dessa.
Blåplan (2023)	Stadens strategiska arbete kring att säkerställa att miljö kvalitetsnormer för vatten uppfylls och att stadens övriga mål kopplade till vatten nås.
VA policy (2023)	Tydliga riktlinjer om vad som ska styra arbetet med VA-försörjning.
Konstplan och riktlinjer för konstsamlingen (2023)	Samlar stadens arbete med konsten och innehåller såväl ekonomiska riktlinjer som övergripande mål samt arbetsrutiner för förvaltning, underhåll och synliggörande.
På väg mot ett hållbart Solna (2024)	Anger stadens förväntningar på de som ska bygga i Solna.

Ytterligare kommunala dokument, som bedöms påverka den översiktliga planeringen, håller på och tas fram.

Under framtagande	Innehåll
Vattentjänstplan	Konkreta åtgärder utifrån VA-policyn
Åtgärdsprogram för Brunnsviken	Beskriver förbättringsbehoven och redovisar de åtgärder som Solna avser att vidta för förbättrad vattenkvalité i denna vattenförekomst.
Grönplan med bilaga om Solnas gröna infrastruktur	Bilagan beskriver hur Solna stad ska värna om växter och djurs livsmiljöer och arbetet med grönområden.
Åtgärdsprogram för Igelbäcken, Edsviken och Lilla Värtan	Beskriver förbättringsbehoven och redovisar de åtgärder som Solna avser att vidta för förbättrad vattenkvalité i dessa tre vattenförekomster.

4.2 Regionala förändrade planeringsförutsättningar

4.2.1 Dokument och andra underlag

Dokument (år)	Innehåll
Regional handlingsplan för grön infrastruktur – Länsstyrelsen Stockholm (2019)	Regional handlingsplan med fokus på utmaningar och förslag på konkreta åtgärder inom olika områden för att bevara och utveckla den gröna infrastrukturen i länet.
Klimatfärdplan 2050 – Region Stockholm (2019)	Vägledande dokument i omställningen mot netto noll klimatutsläpp, syfte att stärka genomförandet av RUFSS 2050.
Skyfallskartering över Stockholms län – Länsstyrelsen (2020)	Översiktligt länsgemensamt kunskapsunderlag för att hantera de risker för översvämningar som uppstår i samband med kraftiga skyfall.
Näringslivs- och tillväxtstrategi – Region Stockholm (2020)	Vägledande och strategiskt dokument som redogör för prioriteringar i det regionala näringslivs- och tillväxtarbetet.
Strategi för friluftsliv i Stockholms län – Länsstyrelsen Stockholm (2020)	Strategin ska stärka genomförandet av den nationella friluftspolitiken med en effektiv riktning och gemensam målbild för Stockholms län.
Klimat- och energistrategi för Stockholms län 2020–2045 – Länsstyrelsen (2020)	Strategi över klimatarbetet i Stockholms län som visar vilka utmaningar som behöver hanteras samt pekar ut riktningen för det gemensamma arbetet i länet.
Riskhanteringsplan – för Stockholms län 2022–2027 – Länsstyrelsen Stockholm (2021)	Behandlar översvämningrisker av Oxundaån, Tyresån, Bällstaån, Mälaren, Östersjön samt översvämningrisker till följd av skyfall.
Kollektivtrafikplan 2050 – Region Stockholm (2022)	Plan över hur Region Stockholm ser att kollektivtrafiken utvecklas långsiktigt i Stockholms län.
Länsplan för transportinfrastruktur – Region Stockholm (2022)	Utgår från målen i den regionala utvecklingsplanen och beskriver åtgärder i infrastrukturen för en hållbar utveckling i Stockholmsregionen.
Regional vattenförsörjningsplan för Stockholms län – Länsstyrelsen Stockholm (2023)	Plan med gemensamma mål och strategier för att uppnå en fungerande, långsiktig och hållbar vattenförsörjning i Stockholms län.
Länsstrategi för jämställdhetsintegrering 2024–2027 – Länsstyrelsen Stockholm (2024)	Strategi som anger mål och riktning för arbetet med jämställdhetsintegrering, utgår från de jämställdhetspolitiska målen för perioden 2024–2027.

Följande regionala dokument, som bedöms påverka den översiktliga planeringen, håller på och tas fram.

Under framtagande	Innehåll
Ny regional utvecklingsplan för Stockholm 2060 – Region Stockholm	Gemensam vision för Stockholmsregionen. Den regionala utvecklingsplanen möjliggör en hållbar utveckling av regionen.
Länsplan för transportinfrastrukturen	Utgår från målen i den regionala utvecklingsplanen, tillsammans med kommunernas egna transportplaner och den nationella planen för transportsystemet.

4.3 Nationella förändrade planeringsförutsättningar

4.3.1 Dokument och andra underlag

Dokument/Lag (år)	Innehåll
Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2020)	Rättsligt bindande internationellt avtal som blev svensk lag 1 januari 2020 som innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn.
Plan- och bygglagen (2010:900), 3 kap (2020)	Flera tillägg som berör innehållet i översiktsplaner och upprättandet av en planeringsstrategi senast 24 månader efter ett ordinarie val.
Kompletterande riktlinjer för miljö kvalitetsnormer och undantag 2021–2027 – Vattenmyndigheterna (2020)	Fungerar som ett underlag till förvaltningsplanen. Och hanterar bland annat avvägningsfrågor som inte täcks av lagstiftning, forskrifter eller andra vägledningar.
Nationell plan för transportinfrastrukturen 2022–2033 – Regeringskansliet (2021)	Nationell trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen samt fastställande av ekonomiska ramar för länsplaner för samma period.
Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Ändring SFS 2022:1249 (2022)	Säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa för miljön.
Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningslag. Ändring SFS 2022:385 (2022)	Varje kommun ska med riktlinjer planera bostadsförsörjningen i kommunen för att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och främja bostadsförsörjningen.
Sveriges friluftsmål – Naturvårdsverket (2023)	Består av tio svenska friluftsmål med syfte att stödja människors möjligheter att vistas ute i naturen och utöva friluftsliv.

Följande nationella dokument, som bedöms påverka den översiktliga planeringen, håller på och tas fram.

Under framtagande	Innehåll
Nationell plan för transportinfrastrukturen 2027–2036	Nationell trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen samt fastställande av ekonomiska ramar för länsplaner för samma period.

4.3.2 Förändrade riksintressen som påverkar Solna stads planeringsarbete

Karlberg [AB 78]

Nytt beslut om Karlberg som riksintresse för kulturmiljövården fattades av Riksantikvarieämbetet 2021. Beslutet innebär en revidering av beskrivningstexten och den geografiska avgränsningen. Platsen är en slottsmiljö från stormaktstiden där det finns en krigshögskola från 1792. Platsen bedöms viktigt ur ett militärhistoriskt perspektiv.

Solna [AB 37]

Riksantikvarieämbetet beslutade 2023 att riksintresset Solna [AB 37] ska delas upp i två separata riksintressen; Norra begravningsplatsen [AB 641] samt Haga-Ulriksdal [AB 642].

Norra begravningsplatsen [AB 641]

Begravningsplatsen är ett exempel på det framväxande idealet under 1800-talet med en separat begravningsplats där flera trosuppfattningar samlas. Byggnader från olika tider samsas med olika typer av växtlighet på området.

Haga-Ulriksdal [AB 642]

I park- och slottslandskapet finns kungliga slottsmiljöer samt de naturromantiska parkerna Tivoli och Bellevue. Området visar hur användandet av platsen har förändrats från 1600-talet fram till dagens rekreationslandskap.

Bromma flygplats

Trafikverket beslutade 2023 om en uppdatering av riksintressepreciseringen gällande Bromma flygplats. Med preciseringen har maxhöjden ändrats från +59,56 till + 59,2 meter över nollplanet. Även gränserna för var höjdbegränsningarna gäller har justerats.

